

**Ecologisch vervolgonderzoek
Cloosterhof
te Schipluiden**

**Opdrachtgever
Weboma ontwikkeling
te Wateringen**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

**Ecologisch vervolgonderzoek
Cloosterhof
te Schipluiden**

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
fax 0174 – 629744
www.aquaterranova.nl

**Opdrachtgever
Weboma ontwikkeling
te Wateringen**

Datum: 17 september 2012
Rapportnr: 212018/AQT 303a FF/TG
Status: definitieve rapportage

COLOFON

Titel : *Ecologisch vervolgonderzoek Cloosterhof te Schipluiden*

Opdrachtgever : *Weboma ontwikkeling te Wateringen*

Projectteam

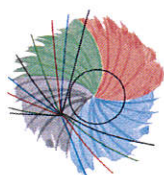
Projectmanager : ing. A.P. Wubben

Auteur : M.H.M. Groenewegen MSc

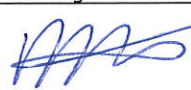
Waarnemers : M.H.M. Groenewegen MSc, C.G. van der Graaf MSc (Vroeg Vlieger)

Kwaliteitsborging : M.A. Pols MSc

Projectnummer : **212018**

Aqua-Terra Nova is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de branche organisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Goedkeuring projectmanager	Goedkeuring kwaliteitsborger
17 september 2012	Definitief		

© 2012 Aqua-Terra Nova B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	1
1 INLEIDING	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Doelstelling	2
1.3 Leeswijzer	2
1.4 Verantwoording	2
2 WERKWIJZE	3
2.1 Inleiding	3
2.2 Projectbeschrijving	3
2.3 Wettelijk kader Flora- en Faunawet	3
2.4 Inventarisatie vogels met jaarrond beschermde nesten	3
2.5 Inventarisatie vleermuizen	3
2.6 Effectbeoordeling en toetsing	4
3 PROJECT	5
3.1 Ligging projectgebied	5
3.2 Bestaande situatie	5
3.3 Beoogde situatie en werkzaamheden	5
4 RESULTATEN	6
4.1 Gierzwaluw en huismus	6
4.1.1 Locatiebezoeken	6
4.1.2 Waarnemingen	6
4.1.3 Functionaliteit projectgebied	6
4.1.4 Effecten en toetsing	6
4.2 Vleermuizen	6
4.2.1 Locatiebezoeken	6
4.2.2 Waarnemingen	6
4.2.3 Functionaliteit projectgebied	7
4.2.4 Effecten	7
5 CONCLUSIE	8
5.1 Aanwezigheid beschermde soorten	8
5.2 Toetsing	8
5.3 Maatregelen	8
5.3.1 Vleermuizen	8
5.3.2 Ontheffingaanvraag	8
6 BRONVERMELDING	9
BIJLAGE 1 VIGERENDE WETGEVING	10
BIJLAGE 2 WAARNEMINGEN	12

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Weboma ontwikkeling beoogt aan de Agnes Croesinklaan (project Cloosterhof) te Schipluiden vijf eengezinswoningen te ontwikkelen. Uit de Eco-effectscan⁽¹³⁾ is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen in het projectgebied niet uitgesloten kan worden. In dit onderzoek wordt de aanwezigheid van vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen in het projectgebied onderzocht door Aqua-Terra Nova BV in opdracht van Weboma ontwikkeling, via Van der Waal & Partners.

1.2 Doelstelling

Het onderzoek heeft ten doel om vast te stellen:

1. of gierzwaluw- of huismusnesten in het projectgebied aanwezig zijn,
2. of en welke soorten vleermuizen in het projectgebied voorkomen en de functie van het projectgebied voor deze vleermuizen,
3. of en welke effecten het project op gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen heeft.

Op basis van het onderzoek wordt aangegeven of mogelijke negatieve effecten van het bouwproject te vermijden, mitigeren, en/of te compenseren zijn en welke vervolprocedure benodigd is.

1.3 Leeswijzer

In de inleiding worden de aanleiding en de doelstelling van het onderzoek beschreven. Hierna volgt hoofdstuk 2 met de werkwijze. In hoofdstuk 3 komen de resultaten van de inventarisatie aan de orde. Dit leidt in hoofdstuk 4 tot een conclusie over het voorkomen van vleermuizen en de te nemen maatregelen. Hierna volgen de bronvermeldingen en de bijlagen met o.a. inventarisatiegegevens en achtergrondinformatie over vleermuizen.

1.4 Verantwoording

Ecologisch medewerkers van Aqua-Terra Nova bv hebben ruime veldervaring in onderzoek naar vleermuizen en gierzwaluwonderzoek en hebben daartoe gerichte cursussen gevolgd.

Dit onderzoek geeft een zo volledig mogelijk beeld van aangetroffen aanwezige soorten en de effecten die het project op deze soorten kan hebben. Dit dient gezien te worden vanuit het perspectief dat het onderzoek gebaseerd is op een momentopname. De waarnemingen en conclusies sluiten niet uit dat de ecologie zich op het projectgebied onvoorspelbaar ontwikkelt. Indien dit het geval is dient de initiatiefnemer hiertoe adequate maatregelen te treffen.

2 WERKWIJZE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Flora- en Faunawetgeving in het project wordt geborgd.

2.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe wordt de omvang en ligging van het projectgebied beschreven in relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

2.3 Wettelijk kader Flora- en Faunawet

In de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten aangewezen. Hierbij zijn soorten ingedeeld in 3 beschermingscategorieën (tabel 1, 2 en 3) en vormen vogels een aparte categorie. Aanvullend zijn de nesten van enkele vogels jaarrond beschermd.

De bescherming van soorten is met name gericht op populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren. Zie box 1 voor de relevante verbodsbepalingen bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen.

Box 1. Relevante verbodsbepalingen bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen

Art 2 (zorgplicht); verplichting om schadelijke handelingen achterwege te laten, zoveel als redelijkerwijs gevergd kan worden;
Art. 8: verbod op het beschadigen etc. van groeiplaatsen van beschermde planten;
Art. 9: verbod op het doden, verwonden, vangen, opsporen etc. van beschermde dieren;
Art. 11: verbod op het beschadigen, verstoren etc. van verblijfplaatsen van beschermde dieren;
Art. 12: verbod op het beschadigen, vernielen en uitnemen van eieren van beschermde dieren.

2.4 Inventarisatie vogels met jaarrond beschermde nesten

De inventarisatie naar vogels met jaarrond beschermde nesten is gericht op de soorten gierzwaluw en huismus. De inventarisatie wordt uitgevoerd conform de Soortenstandaards voor huismus en gierzwaluw⁽⁶⁾. In de soortenstandaards is de minimale onderzoeksinspanning aangegeven. Afwijkingen van het vleermuisprotocol en soortenstandaards worden onderbouwd bij de resultaten.

In totaal zijn 3 vogelinventarisaties bij droog weer uitgevoerd door één ervaren veldwerker met verrekijker, waarvan 2 voor de avondschemer en 1 bij zonsopkomst. Tijdens de inventarisaties zijn waarnemingen (soort, tijdstip, locatie, gedrag etc.) en de weersomstandigheden genoteerd. De resultaten van de inventarisaties zijn weergegeven op kaarten. Aan de hand van de resultaten is de functionaliteit van het projectgebied voor beschermde soorten beschreven en zo nodig met foto's verduidelijkt.

2.5 Inventarisatie vleermuizen

De vleermuisinventarisatie wordt uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol⁽⁶⁾ en de Soortenstandaards voor vleermuisen⁽⁷⁾. In het protocol en soortenstandaards is de minimale onderzoeksinspanning aangegeven. Afwijkingen van het vleermuisprotocol en soortenstandaards worden onderbouwd bij de resultaten.

De inventarisaties zijn uitgevoerd door één ervaren veldwerker met batdetector (Pettersson D240x) en opnameapparatuur. Tijdens de inventarisaties zijn waarnemingen (soort, tijdstip, locatie, gedrag etc.) en de weersomstandigheden genoteerd en worden geluidsopnamen van vleermuizen gemaakt. Geluidsopnamen zijn met Batsound geanalyseerd. De resultaten van de inventarisaties zijn weergegeven op kaarten. Aan de hand van de resultaten is de functionaliteit van het projectgebied voor beschermde soorten beschreven en zo nodig met foto's verduidelijkt.

Omdat de activiteit van vleermuizen afhankelijk is van de weersomstandigheden en vleermuizen regelmatig verhuizen tussen verschillende verblijfplekken, is het noodzakelijk meerdere malen bij gunstige weersomstandigheden te inventariseren. Gunstige weersomstandigheden zijn nachten met een temperatuur van >10°C en zonder harde wind of regen.

2.6 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten worden de effecten van de voorgenomen handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet en de zorgplicht.

De toetsing is gericht op aantasting en verstoring van individuen, hun voortplantingsplaatsen en overige vaste rust- en verblijfplaatsen en hun functionele leefomgeving. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt beoordeeld of aantasting van individuen, verblijfplaatsen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie.

3 PROJECT

3.1 Ligging projectgebied

Het projectgebied is gelegen aan de Agnes Croesinklaan 24 in een woonwijk van Schipluiden in de gemeente Midden-Delfland. Zie figuur 1 voor de ligging en bijlage 2 voor de begrenzing van het projectgebied.

De groenstructuren in de omgeving van het projectgebied bestaan uit laanbeplanting langs wegen en sieraanplant in tuinen en sportterreinen (golf en voetbal) ten oosten van het projectgebied. De meest nabijgelegen groengebieden betreffen weidevogelgebieden vanaf ca. 400 m.

Figuur 1. Ligging projectgebied

3.2 Bestaande situatie

Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 3.480 m² en bestaat voor ongeveer de helft uit verhard terrein. Zie de Eco-effectscan⁽¹³⁾ voor een uitgebreide omschrijving van het projectgebied.

3.3 Beoogde situatie en werkzaamheden

Deze projectomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling door de opdrachtgever verstrekte informatie. Het project betreft volgens de Flora- en faunawet een ruimtelijke ingreep. In het projectgebied wordt de bestaande situatie verwijderd, waarna de nieuwe situatie gerealiseerd wordt.

Uitgegaan wordt van een algehele herinrichting van het projectgebied, waarbij de bebouwing gesloopt wordt, bomen gekapt worden, het gehele projectgebied wordt vergraven, de watergang wordt aangepast en de nieuwbouw gerealiseerd wordt.

Voor een uitgebreide omschrijving zie de Eco-effectscan⁽¹³⁾.

4 RESULTATEN

4.1 Gierzwaluw en huismus

4.1.1 Locatiebezoeken

Zie tabel 1 voor de data en de weersomstandigheden tijdens de locatiebezoeken.

Tabel 1. Logboek locatiebezoeken

Datum	Waarnemer	Tijd	Weersomstandigheden
30 mei 2012	M.H.M Groenewegen	21.00 uur – 0.00 uur (zon onder: 21.48 uur)	Zonnig, droog, 18°C, wind 3-4 Bft
15 juni 2012	M.H.M Groenewegen	3.30 uur – 5:30 uur (zon op: 5:19 uur)	Bewolkt, af en toe motregen, 14°C, wind 3-4 Bft
26 juni 2012	M.H.M Groenewegen	20.30 uur – 21.30 uur (zon onder: 22.04 uur)	Zonnig, bewolkt, 23°C, wind 2 Bft
29 augustus 2012	M.H.M Groenewegen	21.00 uur – 23.00 uur (zon onder: 20.33 uur)	Half bewolkt, 18°C, wind 3 Bft
9 september 2012	C.G. van der Graaf	21.00 uur – 23.00 uur (zon onder: 20.08 uur)	Droog, helder, 20°C, wind 1 Bft

4.1.2 Waarnemingen

Tijdens de locatiebezoeken zijn 1 tot 3 gierzwaluwen foeragerend op grote hoogte boven het projectgebied waargenomen. Invliegende exemplaren zijn niet waargenomen. Nesten zijn niet waargenomen.

Buiten het projectgebied zijn vanaf ca. 200 meter vanaf het projectgebied huismussen waargenomen. In de omgeving van het projectgebied zijn geen nesten van gierzwaluw en huismus waargenomen.

4.1.3 Functionaliteit projectgebied

Het projectgebied heeft geen functie als foerageergebied, vliegroute of verblijfplaats.

4.1.4 Effecten en toetsing

Het project heeft geen effect op de gierzwaluwen en huismussen. Een nadere toetsing voor gierzwaluwen en huismussen is niet van toepassing.

4.2 Vleermuizen

4.2.1 Locatiebezoeken

Zie tabel 1 voor de data en weersomstandigheden tijdens de locatiebezoeken.

4.2.2 Waarnemingen

De waarnemingen per inventarisatieronde zijn in bijlage 2 op kaarten weergegeven. Zie tabel 2 voor een beknopt resultatenoverzicht.

Tabel 2. Waarnemingen vleermuizen

Soort	Gedrag	Locatie	Aantal	
Gewone dwergvleermuis	Foeragerend	Rond bebouwing	1-2	
		Langs bomenrij/watergang/A. Croesinklaan	1	
		Schaapsweide	1	
		Buiten projectgebied: Wilgenlaan	1	
	Baltsend	Rond bebouwing/bij fruitbomen	1-2	
		Langs bomenrij/watergang/A. Croesinklaan	1	
		Buiten projectgebied: B. van Schagenlaan	1	
		Buiten projectgebied: Wilgenlaan	1	
Ruige dwergvleermuis	Foeragerend	Rond bebouwing	1	
		Oprit	1	
	Baltsend	Buiten projectgebied: achterzijde B. van Schagenlaan		1
		Laatvlieger	Foeragerend	Rond bebouwing
Schaapsweide	1-3			
Buiten projectgebied: woonwijk zuid	1			
Buiten projectgebied: woonwijk noordwest	2			

In het projectgebied zijn maximaal 3 gewone dwergvleermuizen, 2 ruige dwergvleermuizen en 3 laatvliegers waargenomen.

In- of uitvliegende vleermuizen zijn niet waargenomen.

In de omgeving van het projectgebied zijn foeragerende laatvliegers waargenomen boven de woonwijken ten noorden, noordwesten en zuiden van het projectgebied en zijn foeragerende en baltsende gewone en ruige dwergvleermuizen waargenomen in de omliggende woonwijk en boven watergangen ten noordoosten van het projectgebied.

4.2.3 Functionaliteit projectgebied

Het projectgebied vormt een foerageergebied voor een beperkt aantal laatvliegers en gewone- en ruige dwergvleermuizen. Gewone dwergvleermuizen foerageren in de directe omgeving rond de verblijfplek in een straal van 1 tot 3 kilometer⁽¹²⁾. Laatvliegers kunnen op grotere afstand van de verblijfplek foerageren. In de omgeving van het projectgebied zijn voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig. Uitgesloten wordt dat het projectgebied essentieel foerageergebied betreft.

In het projectgebied zijn geen verblijven van vleermuizen waargenomen. De aanwezigheid van maximaal 1 paarverblijf kan echter niet uitgesloten worden, vanwege de aanwezigheid van geschikte invliegopeningen en holten en de aanwezigheid van een constant baltsende gewone dwergvleermuis nabij de bebouwing. Uitgesloten wordt dat zomer-, kraam- en winterverblijven in het projectgebied aanwezig zijn, respectievelijk vanwege het ontbreken van grote aantallen vleermuizen en de ongeschiktheid van de vervallen bebouwing door de beperkte bufferende werking.

4.2.4 Effecten

Met het verwijderen van de vegetatie in het projectgebied gaat een foerageergebied met een beperkte functie voor laatvliegers en gewone- en ruige dwergvleermuizen verloren. Vanwege de beschikbaarheid van alternatieve geschikte foerageergebieden in de omgeving betreft het geen aantasting van de functionele leefomgeving van de aanwezige vleermuizen.

Met het verwijderen van de bebouwing in het projectgebied gaat mogelijk 1 paarverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis verloren. Uitgesloten wordt dat dit een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de populatie gewone dwergvleermuizen in Schipluiden en Midden-Delfland.

Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden buiten de daglichtperiode in de periode maart t/m oktober kunnen foeragerende vleermuizen verstoord worden.

5 CONCLUSIE

5.1 Aanwezigheid beschermde soorten

Boven het projectgebied zijn enkele exemplaren van gierzwaluw foeragerend aanwezig. Huismus is niet aanwezig in het projectgebied. Nesten van gierzwaluwen en huismus zijn niet aanwezig in het projectgebied.

In het projectgebied zijn de vleermuizensoorten gewone- en ruige dwergvleermuis en laatvlieger aanwezig. Het projectgebied vormt een beperkt foerageergebied voor deze soorten en een mogelijke paarverblijfplaats voor een gewone dwergvleermuis. De aanwezigheid van zomer-, kraam- en winterverblijfplaatsen, essentiële vliegroutes of een essentieel foerageergebied wordt uitgesloten.

5.2 Toetsing

Het verwijderen, verstoren of beschadigen van verblijfplaatsen of overige functionele onderdelen van de leefomgeving van vleermuizen, gierzwaluw en huismus is in strijd met de Flora- en Faunawet.

Met het verwijderen van de bebouwing in het projectgebied gaat mogelijk 1 paarverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis verloren en gaat een foerageergebied met een functie voor een beperkt aantal gewone- en ruige dwergvleermuizen en laatvliegers verloren. Uitgesloten wordt dat dit een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de populatie gewone dwergvleermuizen in Schipluiden en Midden-Delfland.

5.3 Maatregelen

5.3.1 Vleermuizen

Om overtreding van de Flora- en Faunawet te voorkomen, dienen maatregelen getroffen te worden om de functionaliteit van verblijfplaatsen voor vleermuizen te allen tijde te waarborgen. Hiertoe dienen de volgende maatregelen getroffen te worden⁽⁶⁾:

- De sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd in de periode november t/m februari.
- Indien de sloopwerkzaamheden plaatsvinden in de periode april t/m oktober, wordt de bebouwing minimaal 3 dagen voorafgaand aan de sloop onder ecologisch toezicht ongeschikt gemaakt. Geadviseerd wordt om tocht te creëren door over de gehele hoogte de gevelhoeken te verwijderen.
- Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden buiten de daglichtperiode in de periode maart t/m oktober wordt verlichting zoveel mogelijk naar de grond gericht en wordt uitstraling van verlichting zoveel mogelijk voorkomen.
- In de nieuwe situatie worden vleermuisvoorzieningen aangebracht. Hiertoe kan een spouwmuur geschikt gemaakt worden voor vleermuizen of kunnen inbouwstenen of uitwendige vleermuiskasten worden geplaatst.
- De maatregelen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol en worden onder ecologisch toezicht uitgevoerd.

5.3.2 Ontheffingaanvraag

Indien het niet mogelijk is om bovenstaande maatregelen uit te voeren, dient ontheffing voor de Flora- en Faunawet aangevraagd te worden. Ontheffingverlening is alleen mogelijk indien het project een van de volgende wettelijke belangen dient:

1. Bescherming van flora en fauna;
2. Volksgezondheid of openbare veiligheid;
3. Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aanvullend dient de alternatievenafweging duidelijk te onderbouwen zijn met betrekking tot de locatie, inrichting en uitvoering.

6 BRONVERMELDING

1. 'Flora- en faunawet', Ministerie van LNV, Den Haag, 2002.
2. 'Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet', Staatscourant, Den Haag, 2 februari 2005.
3. 'Handreiking Flora- en faunawet', W.R.M. van Heusden & S.J. Vreugdenhil, Dienst landelijk gebied, oktober 2008.
4. 'Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet', Dienst Regelingen, Ministerie van LNV, augustus 2009.
5. 'Vleermuizenprotocol', Vakberaad vleermuizen & Netwerk Groene Bureaus. 24-01-2012.
6. 'Soortenstandaard gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gierzwaluw, huismus'. Dienst Landelijk Gebied, Ministerie van EL&I. December 2011.
7. www.zoogdiervereniging.nl
8. www.vleermuis.net
9. www.vleermuizenindestad.nl
10. www.minlnv.nl
11. 'Werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland 2000-2008', K. Mostert en J. Willemsen, Stichting Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland, Delft, december 2008.
12. 'Vleermuizen', C. Dietz et al., Tirion Natuur, Utrecht, 2011.
13. 'Eco-effectscan Cloosterhof te Schipluiden'. Aqua-Terra Nova BV. 1-5-2012. 212018/AQT302aFF/TG.

BIJLAGE 1

VIGERENDE WETGEVING

Flora- en faunawet

In 2002 is de nieuwe Flora- en faunawet in werking getreden. Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. De Flora- en faunawet geldt voor de aangewezen beschermde soorten in heel Nederland, dus ook buiten beschermde natuurgebieden. Bij het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten wordt het 'nee, tenzij principe' gehanteerd. Dit betekent dat potentieel schadelijke handelingen per definitie verboden zijn. De schadelijke handelingen zijn opgenomen in de onderstaande verbodsbepalingen:

- Art. 8: verbod op het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Art. 9: verbod op het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daartoe opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Art. 10: verbod op het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.
- Art. 11: verbod op het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren.
- Art. 12: verbod op het beschadigen, vernielen en uitnemen van eieren van beschermde dieren.
- Art. 13: verbod op planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, of onder zich te hebben.

Alleen onder strikte voorwaarden zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen mogelijk. Hiertoe zal een ontheffing ex. Artikel 75 moeten worden aangevraagd. De doelstelling van de wet is om van de beschermde soorten in Nederland duurzame populaties in stand te houden. Hiertoe dient de 'gunstige staat van instandhouding' van de soort gewaarborgd te worden. Indien het behoud van de functionaliteit van het leefgebied van beschermde soorten gegarandeerd is, zo nodig door het treffen van mitigerende maatregelen, is er geen sprake van overtreding van de verbodsbepalingen. Indien hiertoe mitigerende maatregelen nodig zijn, dient aantoonbaar volgens een ecologisch werkprotocol of een goedgekeurde gedragscode gewerkt te worden. Een ontheffing zal dan niet nodig zijn.

Ontheffing Flora- en faunawet (artikel 75)

Voor overtreding van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet kan ontheffing aangevraagd worden. Voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing is dat het project geen negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten én mits het project een bij wet genoemd belang dient. Voor soorten die aangewezen zijn in de Vogel- of Habitatrichtlijnen dient het project aanvullende belangen te dienen. De beschermde soorten zijn in drie tabellen met verschillende beschermingsniveaus opgenomen. Vogels vallen buiten deze indeling en worden in de volgende paragraaf besproken. Voor algemeen voorkomende soorten (tabel 1) geldt o.a. voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling, waardoor een ontheffing niet nodig is. Voor schaarse soorten (tabel 2) is een ontheffing niet nodig, mits gebruik gemaakt wordt van een gedragscode. Voor strikt beschermde soorten (tabel 3) zal bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig zijn. Voor alle inheemse soorten geldt daarnaast de algemene Zorgplicht, waarin gesteld wordt dat schade aan alle planten en dieren, zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden, voorkomen dient te worden.

Vogels

Van alle inheemse vogelsoorten zijn de nesten gedurende het broeden beschermd. De meeste vogels broeden in de periode 15 maart t/m 15 juli. Voor het verstoren van broedende vogels wordt in principe geen ontheffing verleend, omdat de verstoring eenvoudig voorkomen kan worden door de activiteiten buiten het broedseizoen uit te voeren. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Deze vogelsoorten zijn in vier categorieën ingedeeld⁽⁸⁾:

- Cat 1 betreft vogelsoorten die het nest jaarrond gebruiken als vaste verblijfplaats,
- Cat 2 betreft koloniebroeders die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 3 betreft overige vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 4 betreft vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen.

Tot slot zijn de nesten van enkele vogelsoorten (uit Cat 5) alleen jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld als in de omgeving van een projectgebied geen of onvoldoende alternatieve geschikte nestplaatsen aangeboden worden.

Voor beschadiging of vernietiging van jaarrond beschermde vogelnesten (art. 11) kan alleen ontheffing worden verleend, indien het project een belang uit de Vogelrichtlijn dient.

Gedragcode

In een gedragscode beschrijft een organisatie hoe tijdens de uitvoering van werkzaamheden de schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. De gedragscode moet aangeven hoe er in de praktijk "zorgvuldig wordt gehandeld". De gedragscode kan zelf worden opgesteld en ter goedkeuring worden voorgelegd aan de minister van EL&I. Indien men aantoonbaar werkt volgens een goedgekeurde gedragscode, hoeft men voor activiteiten in het leefgebied van soorten van tabel 2 geen ontheffing aan te vragen. Voor bestendig beheer en onderhoudswerkzaamheden in natuurbeheer, landbouw of bosbouw geldt de gedragscode ook voor soorten uit tabel 3, met uitzondering van de soorten die ook onder Bijlage IV van de Habitatrichtlijn vallen.

Zorgplicht

Bij elk project, op elke locatie en bij elke handeling of activiteit geldt naast de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bovendien de 'zorgplicht'. Een ieder (van de projectontwikkelaar die achter zijn bureau werkt aan de opzet van een nieuw project tot aan de uitvoerende mensen op de bouwlocatie) dient zó te handelen, of juist handelingen na te laten, dat de in het wild voorkomende dieren- en plantensoorten geen of zo min mogelijk hinder ondervinden.

BIJLAGE 2 WAARNEMINGEN

30 mei 2012

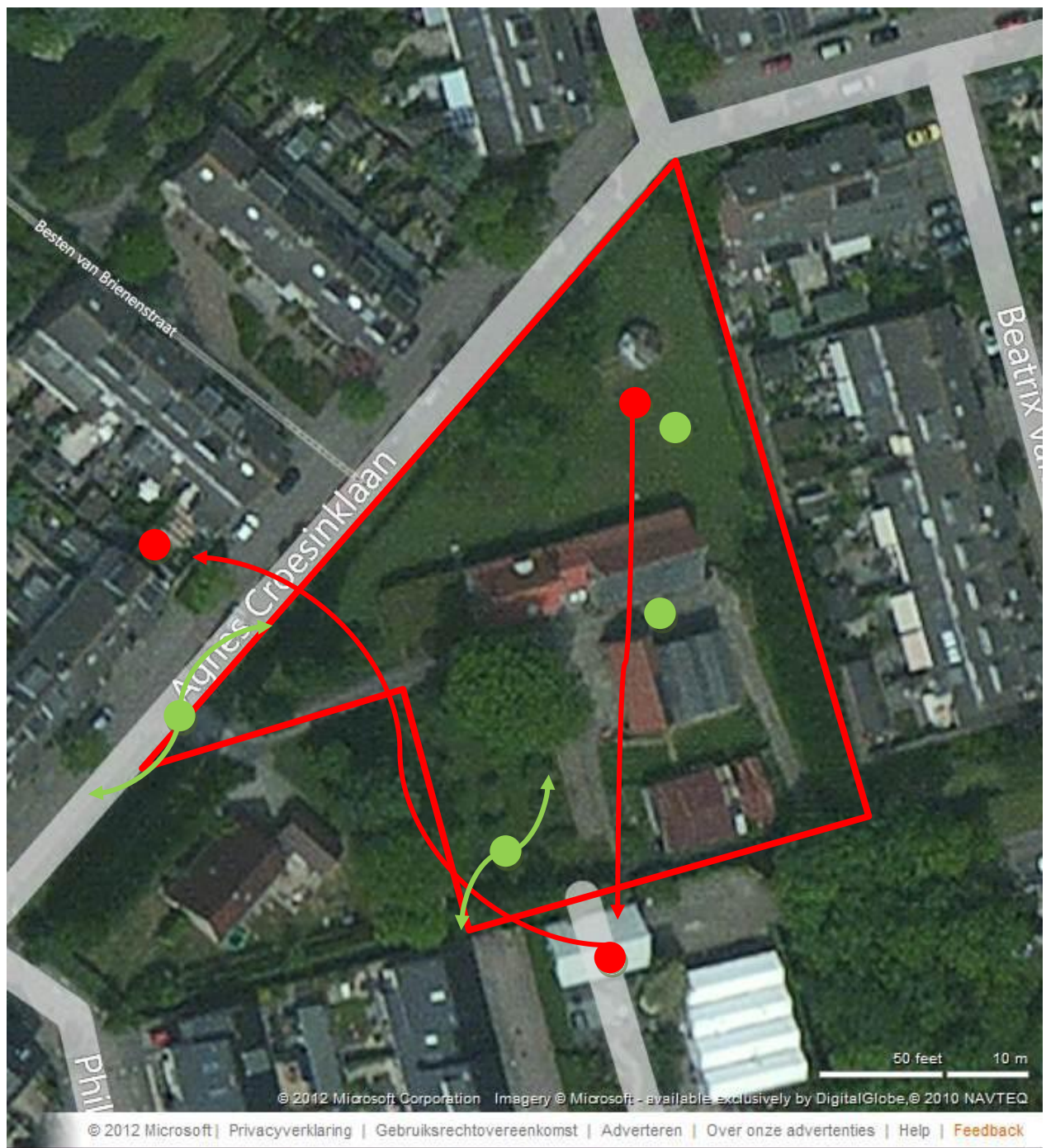
21.00 – 0.00 uur

= projectgebied = Gewone dwergvleermuis = Ruige dwergvleermuis = Laatvlieger	= Gierzwaluw = Huismus → = Vliegroute
---	---

15 juni 2012

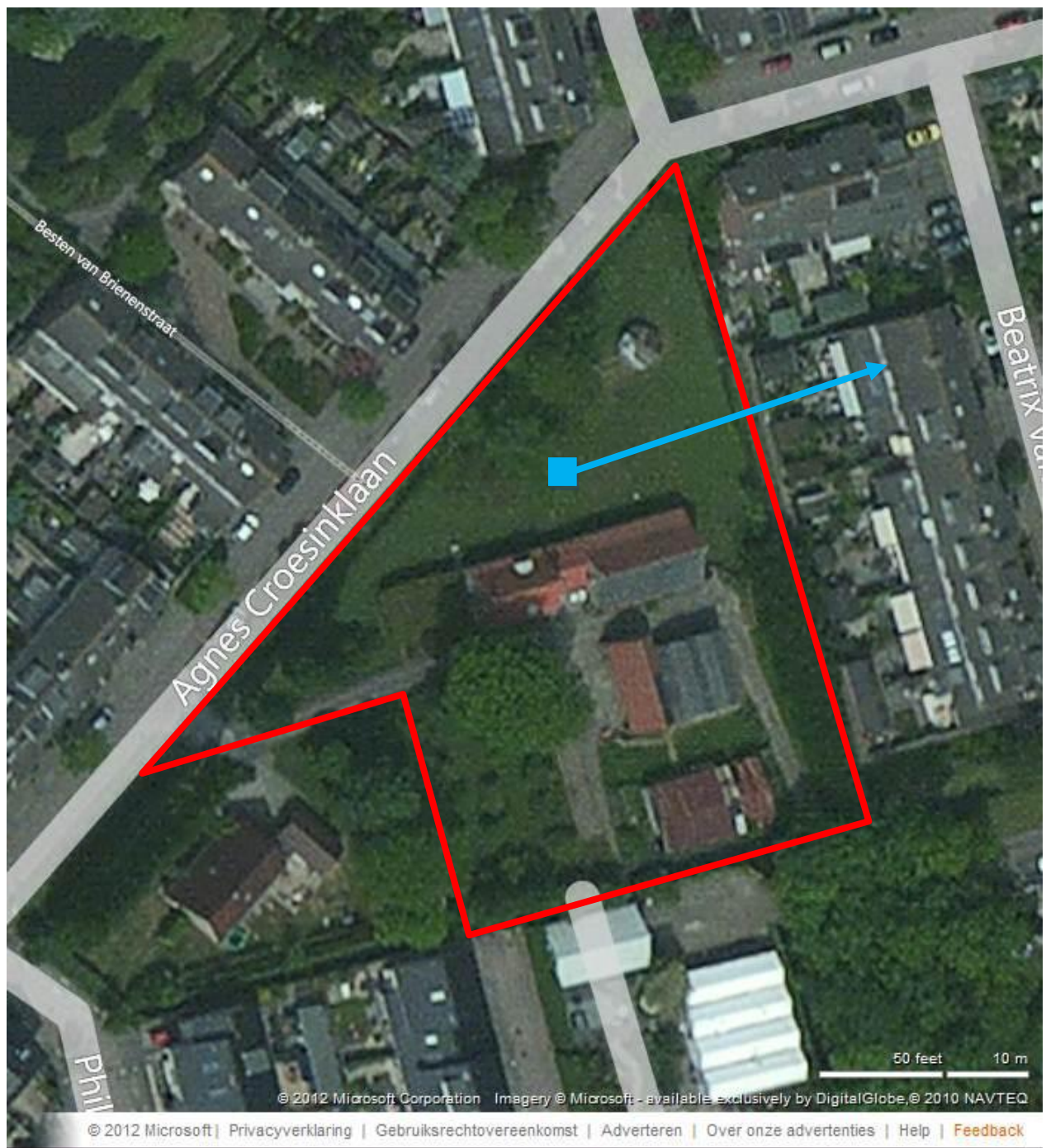
3.30 – 5.30 uur

 = projectgebied	 = Gierzwaluw
 = Gewone dwergvleermuis	 = Huismus
 = Ruige dwergvleermuis	 = Vliegroute
 = Laatvlieger	

26 juni 2012

20.30 – 21.30 uur

= projectgebied

= Gewone dwergvleermuis

= Ruige dwergvleermuis

= Laatvlieger

= Gierzwaluw

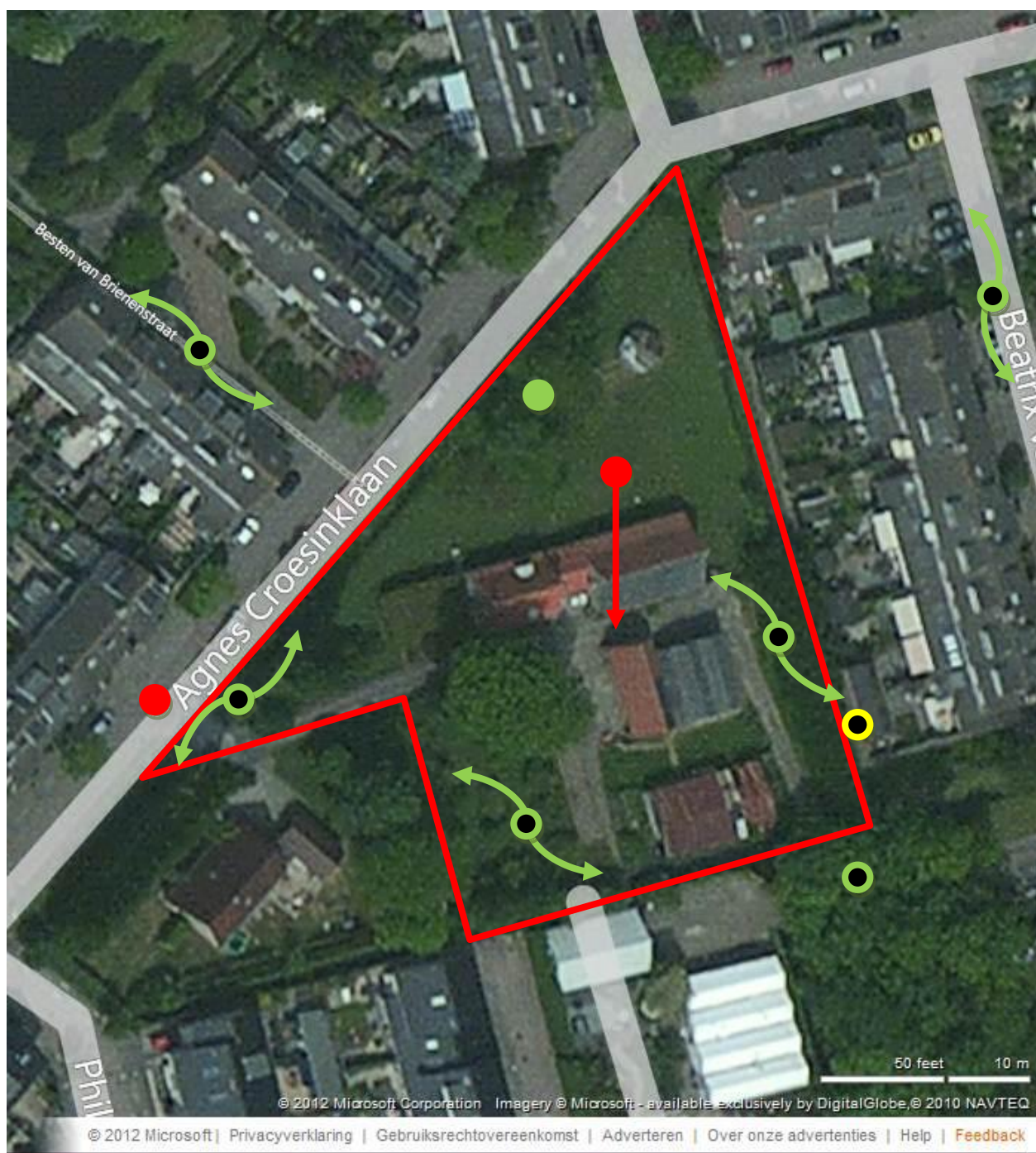
= Huismus

= Vliegroute

29 augustus 2012

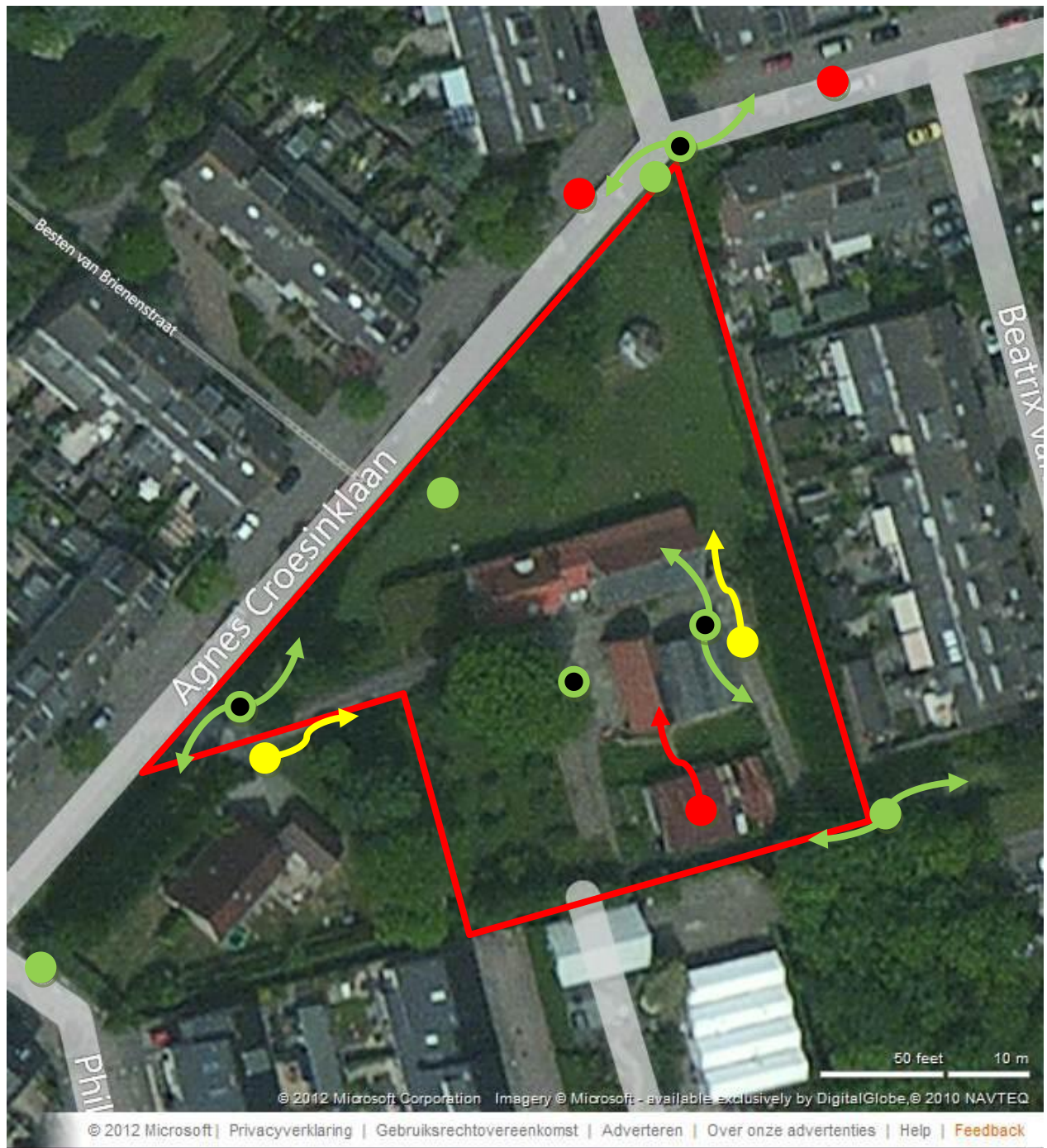
21.15 – 23.15 uur

 = projectgebied	 = Gierzwaluw
 = Gewone dwergvleermuis	 = Huismus
 = Ruige dwergvleermuis	 = Vliegroute
 = Laatvlieger	 = baltsend

9 september 2012

20.30 – 21.30 uur

 = projectgebied	 = Gierzwaluw
 = Gewone dwergvleermuis	 = Huismus
 = Ruige dwergvleermuis	 = Vliegroute
 = Laatvlieger	 = baltsend